

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniski prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII.

Cena lista je \$4.00 Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., ponedeljek, 19. maja (May 19) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly

STEV.—NUMBER 118.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlinson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ITALIJA JE ZDAJ ZA SVOBODNO REKO.

Wilson pa ne popusti, razen če se izreče tudi Jugoslovani za svobodno mesto.

TURČIJA RAZDELJENA MED STIRI DRŽAVE.

Pariz, 18. maja. — Italijanski delegatje so večeraj priznali, da je Italija izgubila upanje, da dobi Reko in zdaj so zadovoljni, če Reka postane svobodno mesto s svobodno luko pod področjem lige narodov. Velika četvorica pa še ni sprejela tega načrta. Wilson še stoji na svojem stališču, da Jugoslavija dobi Reko in udal se bo v kompromis le tedaj, če so Jugoslovani zadovoljni, da je Reka svobodna. Upati je, da bo reška zadeva rešena v ponedeljek.

Grof Brockdorff-Rantzau, načelnik nemške delegacije, je večeraj odšel v Berlin v spremstvu več nemških delegatov. Odpotovali so s posebnim vlakom skozi Kolín. Brockdorff-Rantzau ima najbrž važna posvetovanja s člani nemškega kabineta in vrne se v par dneh.

Nemška Avstrijca bo morala plačati pet milijard kron v zlatu odškodnine, toda brez obveznice; svota predstavlja komaj eno dvajsetinko tega, kar mora plačati Nemčija. Razen tega je naloženo Nemški Avstrijci, da mora Italiji povrniti razne zbirke umetnim, ki jih je vplenila v vojni.

Italijansko-grška kriza je, končana. Italija je pustila Dedoneške otoke Grški na temelju samoodločevanja. Okupacija Smirne za Grkih in prisotnost velikega vezniškega brodogojca v turških vodah se smatra za začetek konca turškega cesarstva. "Echo de Paris" piše, da bo Turčija razdeljena v dva glavna dela. Eden del dobi Grška, drugi del s Carigradem vred pa postane mednarodna država, ki najbrž pride pod upravo Združenih držav. Anglija bo upravljala južno Mezopotamijo in Palestino. Francija dobi mandat v Siriji in morda tudi v Diabekerju, Adani in v raznih krajih Anatolije; Italija dobi Atalijo in obenem bo imela protektorat nad sultanom, kateremu ostane majhen kos ozemlja 50 milj južno od Carigrada in ki bo imel svoj sedež v Brusii ali Koniji.

DRHAL JE IZTRGALA ZAMORCA ŠERIFU IN GA LINČALA.

Dublin, Ga. — Drhal je iztrgala zamorskega farmarskega delavca Jamesa Waltersa pomožnemu šerifu in ga linčala. Zamorec je bil obtožen, da je napadel nekoga belopoltnega dekleta. Ta obtožba je v južnih državah tako objubljena, da voditelji zamorcev svare svoje plemenske tovarše, naj nikar ne stopijo v hišo belopoltnega človeka, ker so v nevarnosti, da bodo obtoženi napada na belopoltno ženo. V severnih državah živi precej zamorcev, vendar ni slišati o napadih zamorcev na belopoltno ženo. Čudno je, da so le zamorci v južnih državah podvrženi tej straši!

Drhal je zamorca privezala k drevesu, da ni mogel ganiti, potem je vanj streljala, kakor v tarč.

POSTAVA ZA PREISKAVO HIŠE PO OPOJNIH NAPOJIH PRIPOROČENA.

Springfield, Ill. — Temperenčni odbor je priporočil legislaturni zbornici postaviti, ki dovoljuje, da se v prohibicionističnih okrajih uvede hišna preiskava, če so v hiši skrite opojne pijače. Zbornica bo tretje glasovala o predlogi prihodnje sredo.

Odbor obstoji iz prohibicionistov in napravil ni na predlog sprememb, ampak je predlog preložil tako, kakršna je, ker njo se strinja "Protestantska li-

CIVILNA VOJNA NA BOLGARSKEM.

Delavci in kmetje za socialistično republiko. Jugoslovanski komunisti na delu.

RUMUNCI TEPENI OB DNJE-STRU.

London, 18. maja. Depesa z Dunaja se glasi, da se vrše na Bolgarskem ostri boji med garnizijami in revolucionarji, ki zahtevajo sovjetsko republiko. Vsa Bolgarska je v plamenu. Boji se vrše v Sofiji, Ruščuku, Filipolu in Varni. Jugoslovanski komunistični odbor v Moskvi je poplaval Jugoslavijo z letaki, s katerimi poziva proletarijat na komunistično revolucijo in za združitve z ogrske sovjetsko republiko.

London, 18. maja. — "Exchange Telegraph" poročajo z Dunaja, da je Čičerin, komisar zunanjih zadev v Moskvi, brzojavno obvestil Bela Kuna v Budapešti, da so ukrajinske rdeče čete premagale rumunsko armado ob reki Dnjester in prekoračile reko. Rumunci so se umaknili v neredu.

Bazel, 18. maja. — Semkaj je prišla vest, da je Julij Karolyi, nečak Mihaela Karolyija, ustanovil protiboljševiško vlado v Aradu in izdal oklice na ogrski narod, da se mu naj pridruži in ovrže komuniste v Budapešti. (Arad je v rokah rumunskih in ostalih zaveznikov čet, če je torej vest resnična, je to najbrž delo entente.)

London, 18. maja. — Brezlično poročilo iz Moskve se glasi, da sta v petek dva razruševalca neznan narodnosti bombardirala okolis severno od Ropse, 24 milj severno od Petrograda, brez kakšnega uspeha.

Berlin, 18. maja. — "Lokal Anzeiger" piše, da so se zadnje dni pojavili resni nemiri in izgrede v Stettinu. Izgredniki so napadli vojaške barake in osvobodili politične jetnike, ki so bili tamkaj zaprti.

Bern, 18. maja. — Brzojavki iz Kemptena in Rosenheima sporočata, da so bavarski komunisti zadnji teden poskusili reokupirati Monakovo. Hoffmanova vlada je poslala močne vojaške oddelke v južno Bavarijo z namenom, da pobere orožje, ki so ga komunisti bili razdelili med delavsko in kmečko prebivalstvo. Vojski so našli komaj četrtino orožja.

OMEJITVE ZA POTNE LISTE OLAJSANE.

Washington, D. C. — Ženam in materam vojakov bo dovoljeno po 15. juniju odgovoriti v Evropo, če se zavežejo, da tam ostanejo skozi šest mesecev, da ne bodo ovirale vračanja ameriških čet v Ameriko. Ženam in materam vojakov, ki se hočejo kmalu vrniti v Evropo, ne bo dovoljeno odpotovati v Evropo. Tako izjavo o olajšanih omejitvah za izdajanje potnih listov je podal vojni tajnik Baker.

Uradniki bodo natančno pregledali vsako prošnjo za izročitev potnega lista, tako da ne bo nihče imel prilike napraviti izlet v Evropo. Anglija zahteva še vedno, da ostanejo omejitve za potovanje na Anglesko v veljavi. V Franciji tudi še niso prikljubljeni turisti, tega mnenja je tudi Švica.

SODIŠČE JE ZAVRNILO ZA DOLŽNICO SVOBODE.

Somerville, Mass. — John H. Harrington je bil kaznovan za petdeset dolarjev denarne globe. Sodnik Sworth je odklonil za dolžnico svobode, češ, da ni vred petdeset dolarjev in obojone je moral doložit še dva dolarja je petdeset centov v gotovini, da je plačal denarno globo.

VREME.

Danes deževno in mrzljive, jutri mogoče jasno. Zememlji izpreminjajoči vetrovi. Solnen vzhod 5:28 a. m., zahod 7:59 p. m.

BOJI MED SRBI IN HRVATI V ZAGREBU.

Mnogo mrtvih je obležalo na ulicah. Srbska vlada je prevzela upravo Črne Gore.

MANIFEST SRBSKIH STRANK.

London, 15. maja. — Exchange Telegraph je danes prejel depeso z Dunaja, ki se glasi, da se vrše krvave bitke med Srbi in Hrvati v Zagrebu. Mnogo mrtvih in ranjenih je obležalo na ulicah. Cetinje, 16. maja. — Semkaj je dospelo deset prefektov iz Belgrade, ki bodo pod vodstvom generala Pavičevića vodili politično upravo Črne Gore. Lokalna vlada ostane v rokah Črnogorcev. Srbska uprava Črne Gore bo začasna dokler jugoslovanska ustavodajna skupščina ne sprejme temeljnih zakonov za vsa država Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Iz Belgrade je prišel manifest, ki so ga podpisali voditelji jugoslovanskega demokratičnega kluba, neodvisnih radikalev in progresivcev; stara Protičeva in Pašičeva radikalna stranka ni omenjena v manifestu. Neodvisni radikaleci in naprednjaki so že prej eksistirali v Srbiji, toda jugoslovanska demokratična stranka je nova politična sila, ki ima svoje pristaje tudi med Hrvati in Slovenci.

Manifest poziva vse tri narodnosti na delo za skupne politične cilje, ki segajo preko oblike državne unije. Država mora biti razdeljena geografsko in ne po starih zgodovinskih mejah, kajti Srbi, Hrvati in Slovenci so teoretično eden narod. Nato sledi deklaracija za svobodo govora, tiska, zborovanja in organiziranja ter vesti. Zemlja se mora dati tistim, ki jo hočejo obdelovati in v prvi vrsti vojakom, ki so fizično zmogni dela na polju. Odškodnina, ki jo plača sovražnik, se mora porabiti v opustošenih delih države. Uvesti se mora splošna, tajna in direktna volilna pravica za oba spola.

UMOR ALI PREVEČ ŽGANJA?

Chicago, Ill. — Mrs. Mabelle Jones, ženo potujočega agenta so našli mrtvo in golo. Na njenem telesu je bilo več ran, toda zdravnik izjavlja po strogi preiskavi, da niso smrtne. Treba bo uvesti kemično preiskavo, da se doloži, kaj je povzročilo njeno smrt. Na stenah in po tleh so našli krvave madeže, le na poti, ki je vodila do nje, jih ni bilo. Žena je bila mrtva do dvanajset ur, preden so jo našli. Našel jo je njen soprog, ko se je vrnil s potovanja, na katerem se je mudil po kupčijskih opravkih. Po izjavi njenega soproga je bila žena ušla na žganje. Policija je našla v njenem stanovanju žganje in lesni alkohol.

VELEPODJETNIKI MED SABO.

Pittsburgh, Pa. — International Radio Telegraph kompanija je vložila tožbo proti Western Electric kompaniji za odškodnino, češ, da se je družba poslužila njenih patentov. International kompanija pravi, da je obvestila Western Electric družbo, da ji je znano, da se poslužuje njenih patentov in da bo morala plačati za uporabo teh patentov odškodnino. V tožbi gre za več milijonov odškodnine. International kompanija pravi, da je imela z eksperimenti velike troške in da je zastopnikom firme Western Electric kompanije pokazala svojo iznajdbo še pred izbruhom vojne.

LEDENIKI NA OCEANU.

New York, N. Y. — Norveški parnik "Bergensfjord" je srečal na Atlantiku pet velikih ledenikov, od katerih je eden gledal sto osemdeset ševljev iz vode. Kapitan je takoj sporočil dogodek pristanišnim oblastim, ko se je zadržal v luki, da lahko obvestijo druge ladje o tej nevarnosti.

AMERIKA NOČE PRIZNATI KOLČAKOVE VLADE.

Francija sili s pripoznanjem carista, toda Američani bi rajši pomogli Fincom vzeti Petrograd.

NEMCI POMAGAJO BOLJŠEVIKOM.

Pariz, 18. maja. — Francoski vladi se zelo mudi za pripoznanje Kolčakove vlade v Sibiriji in urgira Ameriko in Anglijo, da se ji pridruži. Clemenceau pravi, da je prišel čas, ko je treba pripoznati nekoga v Rusiji dokler ni podpisan mir in po njegovem mnenju zasluži pripoznanje Kolčak, ki je organiziral dobro armado in dosegel gotove uspehe na sibirski fronti.

Ameriški diplomatje so pa proti pripoznanju Kolčaka, ker ga smatrajo za nazadnjaka. So pa zato, da zavezniki pomagajo Fincom čimprej vzeti Petrograd.

Kodanj. — "National Tidenes" je prejel brzojavko, da se finska armada z generalom Mannerheimom na čelu pomici proti Petrogradu.

Pariz, 18. maja. — Iz Varšave poročajo, da nemške čete na Kuronskem ovirajo zavezniki operacije proti ruskim boljševikom v Rigi. Dalje poročajo, da po veljnih nemških čet v Litvi združujejo Poljake v boju proti sovjetski armadi.

Pariz, 18. maja. — Zastopniki ruskih protisovjetskih elementov protestirajo proti zaveznikom zaradi pripoznanja neodvisne Finske. Pravi, da oni še vedno smatrajo Finsko za del ruske države.

London, 18. maja. — Iz Kodanija poročajo, da se je angleška flota vsidrala v pristanišču Memela nedaleč od ruske meje in Angleži nameravajo okupirati Memel v par dneh.

FORDOVA TOŽBA RADI OBREKOVANJA.

Mount Clemens, Mich. — Dnevnik "Chicago Tribune" je objavil članek pod naslovom "Ford anarchist" dne 18. junija 1916. V tem članku podtika Fordu razne reči, ki jih smatra Ford za obrekljive. Ford je vložil proti lastnikom lista tožbo za en milijon dolarjev odškodnine.

Obravnavajo je pričela, izbrani so porotniki in advokate so že obdržali nagovore na porotnike.

Članek je izšel ob času, ko so bile znane homatije ob mehški meji in je bila mobilizirana milica. V Mount Clemens je prišlo tudi več obmejnih Američanov, ki žive ob mehški meji, da bodo zaslišani kot prič. Tukajšnje ljudstvo sodi, da so prišli na poziv lastnikov dnevnika, oziroma družbe, ki lastuje dnevnik.

KORUPCIJONISTI OBTOŽENI.

Des Moines, Io. — Veleporota je obtožila pet oseb, ki so se zarotniško dogovorile, da pokupijo nekatero potrebščino, ki jih postavi vojaška uprava v Camp Dodgu na trg. Obtožena sta dva zastopnika Michael Tauber kompanije iz St. Paula, Minn., katera obtožena očeta, da sta ponudila kapitanu Sinnerju tisoč dolarjev podkupnine. Poleg njiju so obtoženi neki mešetar iz Norfolka, neki trgovec iz Minneapolisa in neki Arthur Koerner iz Washingtona, D. C.

DRŽAVNI OBRAMBNI SVET RAZPUŠČEN.

Indianapolis, Ind. — Governor Goodrich je s posebno proklamacijo razpustil državni obrambni svet. Governor se v proklamaciji zahvaljuje za izvršeno delo in pozivlja zgodovino ustanovitve državnega obrambnega sveta.

AMERIŠKI LETALEC PRELETEL OCEAN.

SENATORJI IN MIROVNA POGODBA.

Večina senatorjev je proti ustavi lige narodov; revidirana ustava slabša od originalne.

LIGA NARODOV SAMOMOR ZA ZD. DRŽAVE.

Washington, D. C. — Med senatorji že sedaj dobro agitirajo za ligo narodov in proti nji. Agitacijo vodijo seveda senatorji sami. Senator Knox iz Pennsylvanije je dejal, da pomeni za Združene države "narodni samomor", če se zavežejo na revidirano ustavo lige narodov. Knox je bil nekdo državni tajnik, zato njegova izjava obuja pozornost.

Veliki dnevniki hočejo izvedeti, kako bodo senatorji glasovali o ligi narodov in posredilo se jim je dobiti tale rezultat:

Za spreminitev ustave—republikanci.

Johnson	France	Green
Phillips	Lodge	Hastings
Boyd	Tyng	McNary
McLean	Newberry	Penrose
Hall	Nelson	Knox
Borah	Kellogg	Cull
Sherman	Snyder	Steiwer
McCormick	Norris	Dillingham
New	Moose	Pace
Watson	Keyes	Jones
Cummings	Frydberg	McClister
Kenyon	Edge	Sutherland
Curtis	Fall	Elkins
Capper	Wadsworth	La Follette
Fernald	Caldier	Lenroot
Hale	McCumber	Warren

Za spreminitev ustave—demokratje.

Reed	Thomas	Underwood
Gore	Chamberlain	Banahood

Proti spreminitvi ustave—demokratje.

Ashurst	Gay	Overman
Smith (Ariz.)	Smith (Md.)	Peterson
Robinson	Walsh (Mass.)	Gray
Kilgus	Williams	Smith (S. C.)
Pletcher	Harrison	Dahl
Trammell	Welch (Mont.)	Johnson (Ed.)
Harris	Hitchcock	McKellar
Nugent	Pittman	Catherston
Rockham	Henderson	Sheppard
Stanley	Jones (N.M.)	Martin
Randell	Simmons	Swanson

Dnevni glasovi—demokratje.

Phelan	Boe Smith	Hoels
Kendrick	Myers	King
Wolcott	Owen	

Pet in petdeset senatorjev, ali pet več, ko je treba, so za spreminitev ustave. Iz tega sledi, da ima opozicija večino, ki bo odločilna. Nekateri senatorji, ki so klasificirani, da so za spreminitev ustave, bodo glasovali proti ustavi lige, čeprav bo spreminjena. Drugi so zopet pripravljeni po natančni analizi sprejeti ustavo nespremenjeno.

Senator Knox pravi, da je revidirana ustava slabša od originalne. On trdi, da je sploh nemogoče spreminiti senatu ustavo, tako da bo dobra. Zasedanje kongresu je tu, kmalu bo sklenjena tudi mirovna pogodba, debate v senatu bodo pa odkrile, kakšnega mnenja so senatorji. Včas je to mnenje popolnoma drugačno, kot poročajo časniki.

KONGRES JE DANES OTVORJEN.

Washington, 19. maja. — Danes se otvoril izredno zasedanje 66. kongresa. Wilsonova poslanica, ki bo prečitana v obeh zbornicah in ki vsebuje kakih 4500 besed, je prišla iz Pariza zadnji petek. Poslanica se peča večidel z ameriškim notranjim zadevami.

ZALOGA OPIJA ZASEZENA.

Los Angeles, Cal. — Čimbolj zvezni uradniki love tihotapec, toliko bolj so tihotapec iznajdljivi v skrivajstih, v katerih skrivajo tihotapsko blago. Zda so zvezni uradniki zaplenili šest in devetdeset škatlic opija v neki bančni varnostni shrambi. Opj je ureden osemnajst tisoč dolarjev. Arretirani so Kitajca Henry Vonga, ki je najel prodaje v bančni varnostni shrambi.

ALI PADE CENA PŠENICE?

New York — Po izjavi Juliusa Barnesa, žitnega ravnatelja, se zniža cena pšenice. To izjavo je podal Barnes po konferenci z zastopniki mlinarjev, borzianov in žitnih veletrgocev.

Iz Amerike v Evropo v trinajstih urah.

Letalo NC-3 in pet mož se pogreša in bojne ladje ga iščejo na morju.

Washington, 18. maja. — Dolgo časa nameravan in poskušan polet čez Atlantsko morje je dovršen in Ameriko ima palmo zmage. Lajtnant A. C. Read v službi ameriške bojne letalske flote je prvi preletel ocean brez pretrganja in brez vsake nezdore. Njegov polet je trajal 13 ur in v tem času je preplul 1350 milj dolgo zračno pot iz Trepasseyja v Novi Fundlandiji (vzhodna Kanada na Azorski otok Fayal, ki se nahaja 850 milj od Lisabone.

Readov eroplan NC-4 je nosil na zgodovinskem poletu pet mož. Letalo se je dvignilo v zrak v petek zvečer in dospelo je v Horte na obali portugalskega otoka Fayala v soboto ob devetih zjutraj. Letalo je rezalo zrak 90 milj za uro.

Na prekomorskem poletu iz Amerike v Evropo sta bila tudi eroplana NC-1 in NC-3. Prvi je dospel brez nezdore v evropsko ozračje, toda kakih sto milj od Horte je začel v gosti megli in spustil se je na tla na severnem robu Azorskih rtov. Letalo NC-3 je pa po deseturnem poletu izgubilo zvezo z ostalimi letalci in na brezličnem kliso iz Azorov in z bojnih ladij, ki so napravile nekaj most med Ameriko in Evropo v razdaljah 50 milj, ni bilo odgovora. Bojne ladje zdaj iščejo izgubljeni eroplan in upati je, da ni bilo nesreče.

Velike množice ljudstva in zastopniki Amerike in Portugalske so navdušeno sprejeli prvo letalo v Horti, ki je premagalo zrak med starim in novim svetom. Read je večeraj nadaljeval polet v Lisabono.

OTROCI ŽRTEV DANASNJE GA SISTEMA.

Chicago, Ill. — Revščina prišli v delavski družini, da morata oče in mati na delo, da prehranijo otroke in sebe. Tako je bilo tudi v družini Swiniarskega. Oče je delal podnevu v neki livarni, mati pa ponoči v tovarni. Preden je mati odšla na delo, je pristavila krompir, da bodo štirje otroci in mož imeli večerjo. Bila je ura pet popoldne, oče se je zakanil. Okoli osmih zvečer so sosede zaduhali plin. Obvestili so hišnega gospodarja o tem odkritju, ki je po daljši in temeljiti preiskavi pronašel, da prihaja plin iz Swiniarskega stanovanja. Hišni gospodar je poklical policaja in vstopila sta v stanovanje. V eni postelji sta našla vse štiri malenčke v starosti od dveh do sedem let. Poklicala sta takoj zdravnika, toda njegova pomoč ni bila potrebna, kajti otroci so bili mrtvi.

Plin je uhal iz kavnikove cevi, kakršne se poslužujejo v revnih družinah za napeljavo plina do peči. Malenčki so postali zaprti vsled uhajajočega plina in zlezli so v posteljo, ker niso poznali nevarnosti, v kateri so se nahajali.

PROVIZORIČNO NASTAVLJENI OPIZIRJI V MORNARICI BODO ODPUŠČENI.

Washington, D. C. — Izvršajoči mornariški tajnik Roosevelt je naznanil, da bodo v prihodnih tednih odpuščeni iz mornarice vsi oficirji, ki so vstopili v mornarico le za dobo vojne. Teh oficirjev je nad en tisoč, ki bodo najbrž uvrščeni v rezervo.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vrščijo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oblepanju n. pr. (Maja 30-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

SULTANOVA LOBANJA.

V mirovni pogodbi je točka, ki je za bodočnost zelo zanimiva. Točka se glasi, da mora Nemčija v šestih mesecih vrniti lobanjo zamorskega sultana Okvave, ki se je prej nahajala v vzhodni Afriki. Lobanjo mora Nemčija dati "vladi njegovega britanskega veličanstva".

Okvava je bil sultan, pravzaprav glavar zamorskega rodu v vzhodni Afriki, čigar ozemlje so osvojili Nemci. Dotični zamorci, praznoverni kakor so še danes, so videli v svojem glavarju izvoljenca bogov, ki jih ne zapusti niti po svoji smrti, ako previdno shranijo njegovo lobanjo. Zamorci imajo vero, da jim kosti "božjih prerokov" prinesejo srečo, ako se dnevno klanjajo pred njimi. In tako so se klanjali pred kostmi in lobanjo glavarja Okvave, ki je bil menda najbolj čaščen med vsemi glavarji. (Civilizirani kristjani niso v tem oziru nič boljši; tudi oni se klanjajo in padajo na kolena pred kostmi "svetnikov" v veri, da jim prinesejo kosti srečo in zdravje.)

Nemci, ki niso tako praktični, kot so na primer Angleži, so zamorcem pobrali "svete lobanje" in jih poslali v Nemčijo, kjer so jih razni profesorji porabili za naravoslovne študije. Med temi kostnimi ropotijami je bila tudi lobanja sultana Okvave.

Dejstvo, da je našla ta lobanja z udrtim čelom in izbočenimi čeljustmi častno mesto v mirovni pogodbi, dokazuje, kako modri so angleški diplomatje. V pogodbi sicer ni zapisano, zakaj mora Nemčija dati sultanovo lobanjo angleški vladi, ali zmotili se ne bomo dosti, če si že danes predočimo sledeči prizor:

Anglija kmalu prevzame upravo nemških kolonij v Afriki. V gotovem mestu se bodo zbrali vodilni domačini in med nje pride zastopnik vlade njegovega britanskega veličanstva. Za njim nastopijo nižji angleški uradniki s srebrno škatlo v rokah. Zastopnik Anglije bo odprl škatlo in svečano pokazal zamorcem lobanjo, rekoč: "Poglejte, tukaj je sveta lobanja vašega slavnega Okvave, katero vam pošilja nazaj njegovo britiško veličanstvo, kralj Jurij V., ki bo odslej vaš gospodar!"

Zamorci bodo telednili z obrazi ob tla, prevzeti velikega veselja, ker se je vrnila srečonosna lobanja in ponižno bodo vzkliknili: "Kralj Jure, kralj Jure bo naš gospodar na vse večne čase!"

Tako je treba znati! — Perzijanci, ki so v starem veku osvojili Egipt, so ubili egipčanskega malika "svetega bika", ga spekli in pojedli in s tem so si nakopali v Egiptu največje sovražnike. Aleksander Veliki, ki je pozneje okupiral Egipt, je pa pokleknil pred "svetim" bikom in ga molil in v Egiptu je našel dobre prijatelje. Angleški diplomatje so gotovo slišali o čednostih Aleksandra Velikega in to se izplača.

Spačena sultanova lobanja, o kateri ni svet do danes nič vedel, žanje zdaj slavo. Bodoči zgodovinarji bodo gotovo posvetili lobanji Okvave interesantna poglavja; romanopisec, ki pišejo takozvane "šundromane", bo tudi nudila precej materijala. Zgodovinarji in romanopisci bodo nedvomno zapisali dva fakta: V začetku 20. stoletja je bila kajzerska Nemčija in bila je kraljevska Britanija. Kajzer je imel zvite diplomate, toda angleškim diplomatom niso segli niti do členkov.

Previdna Anglija. — Neki zelo inteligentni ameriški podjetnik — tako ga opisuje dnevno časopisje — je pravkar prišel iz Anglije. Ko so ga vprašali — tukaj, kaj misli o razmerah na Angleškem, je odgovoril zelo resno, da je po dolgem opazovanju in natančnem proučevanju prišel do sledečega zaključka:

"Anglija visi na robu delavske revolucije in to je dobro znano velikim angleškim političarjem in podjetnikom, ki se ne upajo odreči delavcem nobene zahteve. Na Angleškem se ne bi drznili zapreti v ječo delavskega voditelja ali kateregakoli radikalnega voditelja, kakor smo mi zaprli Debsa in druge, ker vedo, da bi s tem povzročili civilno vojno v štirindvajsetih urah."

Poštena cena! — Ocean krvi ni bil prelit zastoj in gora denarja ni bila potopljena zastoj! Trpeč in zatiran svet je dobil, kar je iskal, naplačan je, zadoščen je!... Nemčija bo dala dragoceno lobanjo sultana Okvave in s tem je poplačano vse! Upajmo, da bo zdaj mir!

DOPISI.

VAŽNO ZA DOPISNIKE.

Prva seja izvrševalnega odbora E. N. P. J. je sklenila, da dopisi ne smejo presegati ene kolone. Uradništvo nima pravico prelomiti tega zaključka.

Dopisniki, ki ne morejo obdelati predmeta v eni koloni, naj dopis razdele v poglavja, ki jih naj označijo s rimskimi številkami. Na pr. I, II in III. Tako znamenovani dopisi pojdejo zaporedoma po poglavjih v list.

Cleveland, O. — Tem potom opozarjam vse zastopnike krajevnih organizacij, ženskih in moških, J. R. Z. v Clevelandu in Collinwoodu ter v Newburghu, da se udeležijo polnoštevno izredne seje, katere se vrši 22. maja zvečer v dvorani "S. N. Doma" v Clevelandu. Na dnevnem redu imamo nekaj zelo važnih točk, katere je treba nemudoma rešiti. 17-19. L. P.

Dubuque, Io. — (Konec.) Piknik se je završil z veliko zadovoljnostjo vseh, posebno se onih, ki niso imeli sitnosti z bikom. Toda žrtve so imele vseeno. Naslednje so: Benigarju so se razparale hlače. (Kje, naša tajnost!) — Korejec Chang si je opraskal desno koleno na bodeči žici. (Predstavljajte si, kakšne luknje so imele hlače na kolenu!) — Španec Zimmesel se je vsedel na svoj kovček in nesreča je hotela, da je bil pretežak, za kar se je strl njegov kovček, prinesen s Špancega. (Pomislite, s kako svečanostjo ga je vrgel v reko Mississippi!) — Slabe je po razsodbi predsednika pojedel polovico — breskev. (Vest še ni potrjena!) — Sprogar je petkrat fotografiral, toda štirikrat vse ceneje študente — brez glav. (Ne čudite se, če smo bili drugi dan razočarani in nismo vedeli, kdo je imel kriv pogled, Sprogar ali njegova salamenska "mašina"! Drugi so bili še kolikor toliko brez nesreč. — Prizadet sem tudi nekoliko jaz, posebno pa moji prijatelji, ki bi radi moje fotografije. Štirikrat me je fotografiral, štirikrat sem držal svoj "mladosten fris" na angeljski nasmeh, da bi izgledal lep in mlad, in štirikrat me je Sprogar fotografiral — brez glave. Tako, da sedaj ne vem, ali jaz nisem imel glave ali je bil Sprogar brez nje. (Neki študent je dejal, da se je fotografirani aparat zaljubil v moj — trebuh!) Dosti o teh ceremonijah!

Zvečer je imelo S. K. D. svojo sejo. Na tej seji je bil glavni govornik profesor Dr. Grieder. Govoril je glede sedanje svetovne evolucije. Kot profesorju zgodovine tem zavodu, mu je zelo natančno znana vsa zgodovina, kakor tudi sedanji svetovni dogodki. Ker je govoril le nam Slovincem, je zaobrnil največjo važnost njegovega govora le glede Jugoslavije in predelega italijanskega vprašanja. Izvrstno je razložil celo situacijo, in kar žal se mi je zdelo, da ni bila navzočih več Slovencev. Celotna situacija je slikal le tako, kakršna je v resnici in nič drugače. Celotno italijansko imperialistično propagando je obsodil do skrajnosti, in dejal, da je postopanje italijanske vlade na mirovni konferenci le — bluff!

Po govoru smo mu stavili še veliko vprašanj, na katere nam je z veseljem odgovarjal. Kar obstopili smo ga ter izpraševali, in tako je tudi on povpraševal nas glede Jugoslavije. Pokazal je s svojim nastopom, kako se briga za nas Slovence in da je rad v naši bližini.

Na predzadnji seji našega Slovenskega književnega društva je govoril češki profesor Dr. Barta. Govoril je o velikem češkem možu Komensky ter z govorom prešel na Ligo narodov. Tudi ta govor je bil zanimiv. Govoril je v češkem jeziku.

Tako minevajo dnevi in kmalu bo čas, ko bo treba nabasati naše bisage, da gremo med svet za tri mesece.

Janko Rogelj.

Black Diamond, Wash. — Vedno se poroča o smrtnih nesrečah, katere se dogajajo v rudnikih in katere žrtve so delavci, ki riskirajo svoje življenje za privatne velepodjetnike. Največkrat je družba sama vzrok velikim nesrečam, katere se ne briga za varnostne naprave v svojih rudnikih. V tukajšnji naselbini sta se dogodili dve nesreči druga za dru-

go, kateri sta zahtevali nekaj žrtev. Prva se je pripetila 5. maja zvečer, ko so nekateri mladi fanti igrali takozvano žogo (base ball). V naselbini je več že izrabljenih premogokopov, katerih vhodi so malo ali pa nič zavarovani. Pripetilo se je, da je žoga padla v en tak star rov, kateri se nahaja v bližini katoliške cerkve. Nič hudega sluteč, podal se je 15 leten Joe Dernač v rov po žogo. Ko ga dalje časa ni bilo na površje, so njegovi tovariši pričeli takoj slutiti, da se mu je pripetila kaka nesreča ter so šli po njega. Toda prišli so brez njega na površje, ker so se morali vrniti radi strupenih plinov, takozvanih "black damp". Poklicali so takoj rešilno moštvo na pomoč, ki se je podala v rov s plinskimi maskami. Našli so že mrtvega, ker so ga strupeni plini omamili. Poslali so po zdravnika, kateri se je za znanan trudil, da ga spravi k zavesti.

Takoj drugi dan se je pripetila nesreča v rovu. Že prej so se velikokrat pojavljali v enem tukajšnjem premogokopu močni sunki, kateri so opozarjali premo-garje in družbo samo, da naj se pazijo. Ta dan so se pojavili med deveto in deseto uro dopoldan trije močni sunki, izmed katerih eden je bil tako močan, da se je odtrgala velika plast premoga ter zaprla izhod kakim tridesetim delavcem, ter pokopala pod seboj voznička električnega motorja; poleg tega sta bila ubita na licu mesta še dva druga delaveca in sicer en kopač ter neki drugi delavec. Rešilno moštvo je takoj prišlo na lice mesta ter pričelo z rešilnim delom. Voznik električnega motorja je bil tako hudo poškodovan, da je čez 48 ur podlegel poškodbam. Bil je rodom Francez ter zapuščal tukaj stariše, brata, sestro ter soprogo z enim nepreskrbljenim otrokom. Izmed drugih dveh ubitih delavcev je bil eden Poljak, drugi pa Nемец.

Tako je zopet družba indirektno povzročila nesrečo treh delavcev, ker se ni že prej brigala za varnostne naprave v tem premogokopu, ker so družbeni uradniki že prej lahko vedeli, da se bo pripetila kaka velika nesreča, ker so se šutili veliki sunki v tem premogokopu. Seveda, kaj se družba briga za delavčev življenje; nji je le mar dobiček in na kakšen način spravi največ premoga na površje in z malimi stroški.

Sedaj bo menda družba zaprla ta premogokop. Istotako bi lahko tudi bolje zavarovala vhod v izrabljeni premogokop, v katerem je izgubil življenje 15 leten fantiček. Seveda vse to stane nekaj denarja, kateri je pa družbi vse.

Ko bo bili delavci bolj organizirani, bi vse to lahko zahtevali od privatnih velepodjetnikov, da bi se bolj brigali za varnostne naprave in bolj skrbeli za delavčev življenje, katero ima isto vrednost oziroma še večjo, kot kakega bogatina, ki drugega ne dela, kot načrte, kako bi bolj izrabil delavce. Le v organizaciji in sicer do-bri in trdni, je rešitev delaveca in nikjer drugje ne. Dokler bodo pa delavci nesložni med seboj ter se tako malo brigali za najvažnejšo delavsko vprašanje, kot se sedaj, bodo pa vedno izpostavljeni nevarnostim v raznih industrijskih podjetjih.

Poročevalce.

AVSTRALIJA NAROČI LADJE.

Washington, D. C. — Avstralija bo pričela najbrž naročati trgovske ladje v Združenih državah, ker je predsednik Wilson modificiral odredbo, ki zabranjuje graditi ladje za druge dežele v Ameriki. Sem so došle informacije, da namerava avstralska vlada naročiti osem ladij v Združenih državah.

Avstralska vlada je že registrirala petnajst tovornih ladij, priznanih ji je devetnajst sovražnih ladij in poslala je štirideset trgovskih agentov v Evropo in Ameriko, da dobe naročila.

HUDA ŽENA.

New York, N. Y. — Ko je dr. David Wolf prišel malo pozno domov, mu je njegova soproga Ida priredila lepo pridigo, ki je končala na ta način, da je šla po samokres in oddala nanj dva strela. Wolf je bil zadet v brado in rano. Spoznal je, da ne more spregovoriti pametne besede z razjarjeno Evino hčerjo in je zbežal na ulico. Sedel je voz ulične železnice in se odpeljal v bolnišnico. Ljubozna Ida je stara šele devetnajst let, pa že prekaša Sokratovo Ksantipo.

Razno.

Konfuzne jereimjaje italijanskih sovinstov.

Rim, Italija. — (Iz poročila ameriškega korespondenta Mowerja). Italijanski časopisje, ki se ni prebavilo trdega cmoka — Wilsonove izjave glede na Reko, se hoče zdaj znesti nad mirovni pogodbi in pričelo je prebirati simpatične strune napram Nemčiji.

Vatikanski "Osservatore", ki ne sme iti preko določene meje konservativizma, je pribil mnenje nove katoliške stranke s sledečimi besedami: "Zgradbo, ki jo zdajo v Parizu, pomeni nadaljevanje politične hegemonije, ojačuje stari in ustvarja novi imperializem, oživlja gospodarsko nadvlado, slabi nove države, ga-zi samoodločevanje narodov in seje seme nove vojne."

"Giornale del Popolo", glasilo vojnih socialistov, napada Francijo in Anglijo, ki hočeta enostavno zadaviti nemško ljudstvo. "Il Secolo", ki je bil zelo navdušen za predsednika Wilsona, obžaluje, da se je Wilson udal Clemenceauju zaradi "zaščite" Francije na škodo polovice sveta. S tem je Wilson pohabil demokracijo v Italiji, katere zdaj ne more storiti drugega, kakor pograbiti kar največ more, ker že drugi tako delajo.

"La Stampe" se jezi in vprašuje italijanske diplomate, če so res norci ali kaj, da ne razumejo, da beseda "demokracija" in "ideje" pomeni pri zavezniških gospodarske pridobitve. List direktno dolži Wilsona, da deluje samo za ameriške finance in nič drugega.

Konservativni listi se še tolažijo z nado, da se Francija prej zavzame za defenzivno alijanco z Italijo, kakor pa za podonavsko federacijo. Demokratje pa mečejo vso krivdo na Francijo in pravijo, da je Clemenceau francoski Prus, ki dela priprave za novo vojno, v kateri bo pravica na strani Nemčije. Italijani upajo, da ameriški senat zavrže pogodbo.

Socialističen "Avanti" se pa norčuje iz vseh buržoaznih strank, ki niso prinesle "polne torbe" iz Pariza, in pravi, da bo cenzor kmalu rohnel nad vsakomur, ki bo hotel kritizirati Nemčijo.

Italijani osvajajo Albanijo.

Pariz. — Predsednik Wilson je podprl Italijo, da sme okupirati Avlono (ali Valono) na obrežju Albanije. Če so kalčni razlogi za aneksijo Reke, ni prav nobenih za aneksijo Avlone. To mesto je povsem albansko. Kakor izgleda položaj, je vprašanje Avlone bolj nevarno bodočemu miru, kot pa Reka.

Italija hoče imeti Avlono prvič zato, ker s posedovanjem te luke lahko vsak čas zapre Otrantsko ožnico, ki je grlo Jadranskega morja. Drugič jo pa hoče — in to je glavno — ker je Avlona ključ do njenih gospodarskih ekspanzij na Balkanu. Avlona je najboljše albanska luka in leži v vzhodni največjih albanskih naravnih zakladov — oljnih vrelcev in bogatih poljan, ki lahko zalagajo s poljskimi pridelki na le vsega albanskega prebivalstva, temveč ostane dosti tudi za tuje trge.

Italija je že pokazala v tej kratki dobi svoje okupacije, da namerava kolonizirati najbogatejši kos Albanije. Zanesljive informacije, ki so prišle v Pariz, pokazujejo, da so italijanske oblasti tamkaj organizirale 200 italijanskih šol, a obenem so zaprle domače albanske šole. Italija je pričela graditi železnico od Avlone v notranjost dežele brez dovoljenja Albancev in poskusila je nakupiti občirna zemljišča, na katerih hoče naseliti svoje ljudi. Dalje je Italija organizirala svojo upravo po vsem okupiranem ozemlju in domače poljele je namo-stnila s svojimi; polastila se je železnice, ki so jih pred vojno in tekom vojne zgradili Avstrijci, uvedla je svoj denar in vpeljala italijanski poštni in telegrafski sistem.

Italijanske oblasti so pričele hujskati mohamedanske Albance proti krščanskim in narobe z namenom, da bo ta ali ona stranka klicala Italijane na pomoč in v zaščito.

Posledice tega avtokratičnega početja Italijanov v Albaniji so, da so se Albanci vpri v mnogih mestih, oborožili so se v manjše

in večje čete, utrdili so se v gorah, odkoder zdaj vodijo guerilsko vojskovanje proti pleniteljem svojega imerja.

Druga posledica je, da je Italija prišla v konflikt z interes' Srbije in Grške, ki tudi prežita na njune dežele v Albaniji. Srbija zahteva Skader, Grčija pa Korico, ako Italija dobi Avlono.

Zavezniški zasedli Smirno.

Pariz. — Zavezniško in ameri-ško bojno brodoge je spremlilo grške čete, ki so se izkrcale v Smirni v Mali Aziji. Grška bo u-pravljala Smirno v imenu lige narodov.

Stališče Italije je sumljivo. Italija ima del svoje flote pre-Smirno in pred kratkem je izkrcala čete na južni obali Male-Azije z namenom, da zaščiti svoje interese v azijski Turčiji.

Solun, Grška. — Tukaj se vrši veliko koncentriranje vojaških čet, ki odhajajo v Malo Azijo. V bližini je bilo vjetih več Bolgarov v italijanskih uniformah, katere so Italijani prevažali na svojih motornih vozovih.

Kitajska vlada je resignirala.

Pariz. — Kitajski kabinet je v petek podal ostavko, toda predsednik republike je ni sprejel. Mirovna konferenca med zastopniki severne in južne Kitajske v Šangaju se je razbila.

Nemška Avstrija spremeni denar.

Zeneva. — Dunajska "Neues Wiener Zeitung" poroča, da bo vlada Nemške Avstrije reorganizirala denarni sistem. Vlada bo odpravila krone in uvedla franko.

Bavarska vlada je proti mirovni pogodbi.

Bamberg, Bavarija. — Načelnik socialistične vlade Hoffmann ki je s pomočjo pruskih in vitemberskih čet porazil komuniste na Bavarskem in ovrgel njihovo sovjetsko republiko, je dejal zadnji teden v intervjuju, da bavarska vlada absolutno podpira Scheidemannovo vlado v Berlinu v zadevah mirovnih pogojev in zavrača pogodbo, predloženo v Versaillesu. Hoffmannova vlad-se še nahaja v Bambergu in na čelnik je dejal, da boljševidem in spartacizem še nista mrtva na Bavarskem in da bo še bojov.

Ameriške vojaške neveste prihajajo.

Brest, Francija. — S parnikom "Plattsburg" je zadnji četrtak odplulo proti domu 1899 vojakov 33. divizije in z njimi vred je od-potovalo v njihovo domovino tu-di 73 nevest — Francozinih, s katerimi so se oženili ameriški fantje. Poleg omenjenega števila potnikov je bilo tudi trinajst novorojenčkov. Ameriško prebivalstvo se torej množi že na Francoskem.

Neveste so se jokale, ko so se ozrle zadnjikrat na francosko zemljo, katere morda ne bodo nikdar več videle.

Zakaj niso Američani priljubljeni v Sibiriji.

Omsk, Sibirija. — Ameriške čete v Sibiriji so se zamerile pristajem Kolčaka zato, ker nočejo iti dalje od Vladivostoka. Dejstvo, Američani ne marajo iti na zapadno stran Sibirije, je v protiboljševičkih taborih napravilo jako slab vtis. Angleži so v tem oziru bolj praktični. Njihove čete so prišle celo v Jekaterinograd in ruski vojniki v Kolčakovi armadi, katere so Angleži oblekli v angleške vojaške uniforme, so dobra reklama za Veliko Britanijo.

Habsburčan bi bil rad državljani Poljake.

Dunaj. — Nadvojvoda Karl Stefan, član habsburške rodovine, je predložil poljskemu poslaniku na Dunaju prošnjo za državljanstvo na Poljskem, kamor bi se rad preselil. Poslanik je poslal prošnjo poljski vladi v Varsavo.

ŽENA JE ODGNALA BANDITE.

Oakland, Cal. — Ko se je salunar Jakob Kober že pripravljaj, da zapre salun, sta nenadoma vstopila dva maskirana bandita in zahtevala, da njima izročijo denar. Njegovi soprogi se je zadelo, da se vrši nekaj izrednega v salunu. Pograbila je samokres in tekla v salun. Oddala je takoj ob njenem vstopu strel na bandita, ki sta hitro zbežala s praznimi rokami.

IMPERIALIZEM ITALIJE V LUCI AVSTRISKE KRITIKE.

Zgodovina italijanske zunanje politike je zgodovina stremjenja po ekspanzivnosti s pomočjo orožja.

POGOJI ZA NOVO VOJNO.

Čikaška "Tribune" je pred par dnevi prinesla uredniški članek pod naslov "Fiume spells war" (Reka pomeni vojno) sledeče zanimive vsebine: "Burno izražane zahteve Italijanov in Jugoslovanov se morata poravnati mirno; ako ne, tedaj je vojna več kot možna. Vojne morda ne bo letos ali prihodnje leto, ampak prejšnjim v bodočnosti. Zgodovina Italije in Srbije nam dokazuje, da nacionalne zahteve na obeh straneh niso bile nikdar mirno poravnane, zlasti pa ambicije, radi katerih je bilo prelite toliko krvi. Srbi so se ponovno in ponovno bojevali za priznanje pravic, ki so danes zopet na površju, do čim je bila karijera Italije imperialistično in politično manevriranje za cesarstvo, odkar so Italijani prvič ugledali možnost narodne suverenosti onkraj mej, ki jih je bil zgnel Napoleon. V luči preteklosti niso Italijani ne Srbi popustljiv narod; iz tega je soditi, da je ponovni konflikt neizogiben.

Italija se je menda naučila od Avstrije — ali od enako nevoščljive sile — da sumniči vsako ljudstvo zemljoropa. Nekaj takega se lahko reče tudi o Srbiji. Po padcu Napoleona je vsa severna Italija prišla pod vladno Avstrije. Od tistega časa so Italijani sklepali alijance skoraj z vsemi evropskimi državami in neprenehoma so bili v vojni za razširjenje svojega teritorija.

Komaj so se pojavile revolucije leta 1848, je bil grof Cavour s svojo novo ustavno piemontsko vlado že na delu. Cavour se je zaril v alijanco z Anglijo in Francijo ob času krimske vojne — proti Rusiji, s katero ni imel Piemonta nobenega konflikta. Na ta način je bil Cavour in stanju narediti iz italijanske zadeve mednarodno vprašanje kljub opoziciji od strani Avstrije.

Nato se je Piemont oborožil in pričel s pomočjo Napoleona III. vojno z Avstrijo. Italija je steer v tej vojni doživela dva katastrofalna poraza, toda na mirovni konferenci v Curihu je dobila Lombardijo.

Potem je Italija sklenila zvezo z Bismarckom leta 1866 in pomogla Prusiji napasti Avstrijo. Italijanske čete so bile tepene pri Custoči in italijansko brodovje je bilo poraženo pri Visu, ali kljub temu je Italija dobila Benečijo za nagrado, ker je pomagala Prusiji.

Omeniti je treba, da je baron Sonnino, sedanjí zunanji minister, ki je bil tedaj še mlad, petnajst let po vojni leta 1866 navsomo agitiral za zvezo z Avstrijo in Nemčijo, kar je tudi dosegel; ustanovila se je trozveza, ki je z več prelomi in obnovitvami obstala do začetka zadnje svetovne vojne.

Kljub zvezi z Napoleonom III. in Bismarckom je Italija po vojni z Avstrijo pričela osvajat kolonije v Afriki. Osvajanje je pričelo leta 1884, ali leta 1896 je končala z novo katastrofo. Poskus Italije, da bi si podvržela Abesinijo, je bil ponesrečen, ko je bila italijanska ekspedicijska armada razbita v kosce v Adovi.

Leta 1906 je Italija zopet pokusila s kampanjo v Afriki in s pomočjo Francije in Anglije je napovedala vojno Turčiji ter okupirala Tripolitanijo.

To je v kratkem očitana zgodovina Italije pred veliko vojno. Medtem ko so Italijani vedno stremeli po ekspanzijah svojih teritorijev brez kompromisa in s krvotiljem, niso bili Srbi nič manj vztrajni in nepopustljivi. Ideja Velike Srbije se je porodila leta 1889, ko je kralj Peter prevzel vlado. V balkanski vojni leta 1912-13 je Srbija malone podojčila svoje ozemlje. Ali to se ni bilo dovolj in Srbija je takoj napadla svojo zaveznico Bolgarsko.

Tedaj je Avstrija posegla vmes in položaj je postal resen. Avstrija je videla, da Srbija osvaja vse do Jadranskega morja, je hi-

tro zasegla obrežno ozemlje do Drača, ki ga je držala poleg Bosne in Hercegovine. Srbija je bila zazidana od morja in obojena, da ostane zaledje.

Ali Srbi niso izgubili poguma, da ne bi enkrat dobili pristanišča, čeprav je med njimi in morjem stala Avstrija. Zdelo se je, če so Srbi v neprestanem boju s sovražnikom, kakršen je bila Avstrija, da se jim ni treba bati manjših nasprotnikov. Na drugi strani je pa Italija neprenehoma protestirala proti gospodstvu Avstrije. Protesti so se razvili do točke, ko je bila vojna neizogibna.

Vstop Italije v veliko vojno ni bila popularna zahteva ljudstva, temveč natančno preštudirana in pretehtana načrt. Ako bi bila Italija ostala v trozvezi s centralnimi državami, bi bila izpostavljena neusmiljenim napadom z morja in v slučaju nenušne znanje ni mogla pričakovati teritorija od Avstrije. Od zaveznikov je pa lahko pričakovala, da dobi "severno iredento." To se je zgodilo in Italija ima Tirole, Trst in dal-matinske otoke.

Kaj se je zgodilo s primorskimi deželami ob Jadrani? Zgodilo se je to, da je Italija nadomestila prejšnjega gospodarja Avstrije. Dejansko morda ni tako, ali s stališča Jugoslovanov ne more biti drugače. Jugoslovani so se bojevali vsa ta leta za pristanišče ob Jadranskem morju in naj bo opozicija italijanska ali avstrijska, njim je vseno, opozicija je.

Zgodovina italijanske zunanje politike je zgodovina stremljenja po ekspanzivnosti s pomočjo orožja. Vsled tega težko verjetno, da bodo italijanske ambicije kar tako pozabljene. Zgodovina srbske politike je zgodovina po etniški združitvi in prihodu do morja. Tako se narodne ambicije dveh bojevitih držav tepejo na točki, ki je najbolj občutljiva. Glavni tlačitelj — Avstrija — je na tleh, toda na njegovem mestu so nepopustljive, tradicionalne zahteve dveh držav, ki hočeta imeti eno in isto stvar. Naravno je, da ena stvar ne more biti lastnina dveh posestnikov.

Ne rešujemo vprašanje, da li mora biti Jadransko morje italijansko jezero ali če morajo imeti Jugoslovani pristanišče — opisali smo le fakta, kakršna so. In fakt je, da hočeta dve agresivni državi imeti eno stvar in v takem slučaju navadno sledi konflikt.

Tako urednik lista "Chicago Tribune." Zanimiv je ta članek prvič zato, ker navaja resnične zgodovinske podatke in drugič, ker nehoče potrjuje staro resnico, da so vzroki konflikta imperialistični in gospodarski. Italijanska "iredenta" ni nič drugega kakor stremjenje, da se ustvari Velika Italija, kapitalistična Italija, ki bi lahko tekmovala z večjimi konkurenti na svetovnih trgih. Na drugi strani za "etniografskim združenjem" ideja Velike Srbije, ki hoče osvojiti vzhodno obalo Jadranskega morja in kontrolirati Balkan. Jugoslavija, kakršna je danes, je brez malega Velika Srbija — in če ostane taka še nekaj časa, bo popolna srbska monarhija.

Jugoslovansko Republičansko Združenje priporoča federativno republiko, v kateri je vsaka hegemonija nemogoča; vsi narodi imajo enake pravice in avtonomije za svoj notranji razvoj. Oborožen konflikt med Italijo, kakršna je danes in Jugoslavijo, kakršna je danes, je neizogiben. Vsi pogoji za novo vojno so že ustvarjeni na mirovni konferenci. Pogoji na mirovni konferenci. Pogoji na mirovni konferenci. Pogoji na mirovni konferenci.

Italija je danes, je brez malega Velika Srbija — in če ostane taka še nekaj časa, bo popolna srbska monarhija. Jugoslovansko Republičansko Združenje priporoča federativno republiko, v kateri je vsaka hegemonija nemogoča; vsi narodi imajo enake pravice in avtonomije za svoj notranji razvoj. Oborožen konflikt med Italijo, kakršna je danes in Jugoslavijo, kakršna je danes, je neizogiben. Vsi pogoji za novo vojno so že ustvarjeni na mirovni konferenci. Pogoji na mirovni konferenci. Pogoji na mirovni konferenci.

PREDSEDNIK JE POMILOSTIL UBJALCA.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je spremenil smrtno kazen, na katero je bil obsojen prostak Buddie Hasworth radi uboja v domstno ječo. General Pershing je pri reviziji aktov dejal, da okoliščine niso take, da bi opravile izvršitev smrtne kazni.

ČE NE KANIMATE na svetovni pogodbi, delavski politiki, dogovor, v stari domovini in Ameriki in v novi, je poteka naravnost, je obnova nemudoma, da vam bo list se v bodoče redno dostavljen.

VPRAŠANJE EGIPTA V JASNI LUCI.

Svoboda naroda gor, svoboda dol, Anglija potrebuje Egipt.

Pariz. — (Poroča P. S. Mowrer). Sedanjí politični položaj na vsem svetu je bil jasno osvetljen v pogovoru, ki sem ga slišal med dobro podučeni Američanom in članom egiptovske delegacije v Parizu. Egiptanec je vneto razlagal, kako so angleški državniški obljublili ne samo enkrat, da Anglija ne bo nikdar kršila pravice neodvisnosti egiptovskemu ljudstvu; 1.200.000 Egiptanov je lojalno služilo zaveznikom v vojni na suezski fronti in v Mezopotamiji proti njihovemu staremu sovražniku Turčiji; egiptovsko ljudstvo je trdno verjelo, da se bodo za svojo lastno svobodo. Toda ves Egipt je bil presenečen, ko je Anglija pokazala pravo lice, kaj misli narediti z njim, še bolj je pa bil presenečen, ko je Amerika naenkrat pripoznala britiški protektorat.

Na to izvajanje Egiptana je Američan odgovoril: "Vaša stvar se popolnoma vjema z načeli, ali po mojem mnenju ni upanja za vas. V prvi vrsti se načela, ki so jih razglasili zavezniki tekom vojne, tičejo le belokožnih narodov; drugič so bila načela kompromitirana celo v zadevah belokožnih ljudstev in tretjič je vaša nereda, ker Egipt leži na cesti angleške kolonialne politike. Egipt je potreben Angliji zaradi dobre kontrole nad Suezskim prekopom; potreben je Angležem za njihov železniški načrt od Cape do Kalra, ki ga misli zdaj izvršiti, ko dobi nemško vzhodno Afriko; dalje bo Anglija združila Egipt z Indijo potom Mezopotamije in Palestine."

Egiptanec: "Vse to razumemo. Ali misliti smo, če bi apelirali na druge narode, na primer na Ameriko, bi nam morda pomagalo."

Američan: "Kdo vam bo pomagal? Italija simpatizira z vami, ali ona se ne bo vtikala v zadeve Anglije, ker ima sama težave v Tripolitaniji. Francija simpatizira z vami, toda obljubila je Angliji, da bo držala roke proč od Egipta v zameno, da se Anglija ne bo vmešavala v njene zadeve v Maroku. Kar se Amerike tiče, smo za zdaj absolutno navezani na tesno kooperacijo z Anglijo v mednarodnih zadevah. Delamo skupno na mirovni konferenci in najbrž homo delati tudi potem, ko pride mir. Ali vam ni to že dovolj dokazano, ko je Amerika pripoznala angleško oblast v Egiptu v trenutku, ko ste pričeli revolucijo na temelju samoodločevanja?"

Egiptanec: "Ali ne morete vporabiti samo malo moralnega vpliva nam v prid?"

Američan: "Ne pomaga nič. Poglejte Irce. Irsko vprašanje je znano in simpatično slehernemu Američanu. Naša dežela je polna irske krvi, ali vzle temu še nismo storili ničesar, da bi pomagali Irski do svobode. Naši angleški prijatelji sumljivo opazujejo vsak naš korak v to smer. Ako torej ne more Amerika pridobiti Anglijo v zadevi Irske, kaj naj stori za vas, ki ste nam skoraj neznan?"

Egiptanec je vzdihnil in rekel: "Dajte mi torej nasvet, kaj naj storimo, kajti pohlevno se ne mislimo podati Angležem."

Američan: "Ena sama stvar je. Pojdite naravnost v London in apelirajte na angleško ljudstvo. V liberalni stranki boste gotovo dobili ljudi, ki bodo simpatizirali z vami."

Egiptanec: "Nikdar! Informirani smo, da je liberalna stranka v tesni zvezi z mančesterskimi bombadžinji interesi."

Američan: "Ako je to res, tedaj pozabite vse skupaj, pojdite domov in zapuajte dobri volji Angležev, da vam od časa do časa dovole kakšne politične koncesije."

Egiptanec: "Zalosten je ta svet!" Američan: "Vzel ga moraš, ko, kakršen je."

Tako je in s tem je zapečaten usoda Egipta.

RAZRUSEVALE SPUBČEN V VODO.

Quincy, Mass. — Tukaj so spustili v vodo razrusevalca "Wells". Ladja je gladko in brez nezgode zdrknila v vodo.

DELAVSKO GIBANJE SIROM AMERIKE.

Štrajki, mesdno gibanje in brezposelnost se vedno bolj bližajo; trmoglavost privatnih podjetnikov vzrok nezačoveljnosti med delavci.

Oakland, Cal. — Svet kovinskih delavcev, ki zastopa nad dve sto tisoč organiziranih ladjegradniških in kovinskih delavcev na pacifični obali, je sprejel rezolucijo, ki odobrava splošno stavko v prilog Mooneyju.

Winnipeg, Man. — Število štrajkarjev je naraslo na trideset tisoč in centralni štrajkovni odbor naznanja, da se delavci ne vrnejo na delo, dokler ne bodo vsi spori tako izravnani, da bodo delavci zadovoljni z njimi. Zastavkali so tudi peki, tako da bodo v tistih družinah brez kruha, v katerih se niso gospodinje toliko potrudile, da bi se naučile peči kruh.

Washington, D. C. — Zvezna služba za posredovanje dela je prejela poročila, ki naznanjajo, da se je število brezposelnih delavcev pomnožilo v tednu, ki je končal z desetim majem, za 7.450. Za pomoč pri iskanju dela je vprašalo osem tisoč odpuščenih ameriških oficirjev in do dva sto tisoč mož.

Nekateri sicer obljubujejo, da se razmere v industriji v treh do štirih mesecih obrnejo na boljše. Ali to tolažilo je bilo že tolikokrat povedano, da so brezposelni delavci izgubili vanj vero.

Poročila, ki jih prejema zvezna služba za posredovanje dela niso razveseljiva in še ne kažejo, da prihajajo že boljši časi ali da so na potu.

Pittsburgh, Pa. — Cestnoželezniški uslužbenec so se naveličali praznih obljub, ker se nihče ne more nasititi od njih, in so zaštrajkali. Cestnoželezniška družba je dolgo časa z obljubami naslavljala svoje uslužbence, katerim se je končno pretrgala nit potrpežljivosti in so ustavili delo.

Položaj je seveda zatomat, ker je družba v rokah sodnijskih upraviteljev, ki jih je postavilo zvezno okrožno sodišče.

Stavka je pričela točno o polnoči, kot je bila določena. Voditelji stavke so takoj podali izjavo, v kateri naštevajo vzroke zanjo. Izjava pravi, da so bili uslužbenec prisiljeni zastavkati. Konferenec med sodnijskimi upravitelji in odborom, ki je zastopal uslužbenec, so trajale skozi ves teden. Uslužbenec niso imeli želje po suspenziji dela, kar dokazuje fakt, da je pogodba potekla že tridesetega aprila, kljub temu pa uslužbenec niso zastavkali, ker so še vedno upali na mirno izravnanje spora. Uslužbenec so pri volji podvreči se razsodbi vojnega delavskega odbora, toda sodnijski upravitelji so obvestili uslužbenec, da se sodišče strinja, da se izroči zadeva v razsodbo delavskemu vojnemu odboru, toda sodišče si pridrži pravico, da ga ne veže razsodba delavskega vojnega odbora.

Izjava poudarja, da je uslužbenec nemogoče izhajati s sedanjjo plačo.

Columbus, O. — Tukaj je zastavkalo okoli petnajst tisoč stavbinskih delavcev. Delavci zahtevajo zaprt delavniico in uvedbo splošnega unijskega lista.

Winnipeg, Canada. — Delavski mestni svet je sklenil, da zastavkajo vsi organizirani delavci iz simpatije do stavbinskih in kovinskih delavcev.

Windsor, Canada. — Amherst Street Railway kompanija je pokusila obratovati svoje vozove s stavkoci. Ta poizkus je tako raztogotil občinstvo, da so nastali nemiri. Oblasni izjavljajo, da se obrnejo na governerja, da pošlje nemudoma domobrance na pomoč. Cestnoželezniški uslužbenec zahtevajo povisjanje mezd. Stavka traja že več dni, ker kompanija neče za nobeno ceno priznati zahtev štrajkačevih uslužbenecv.

Seattle, Wash. — Ribiči, ki love ribe v bližini Ketchikana v Alaski, so ustavili delo. Ribiči zahtevajo povisjanje mezd, kompanija so pa zahtevo odklonile.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Upravni odbor. Predsednik: Vlasna Cankar, 2827-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Podporni odbor. Nadsorni odbor. Tiskovni odbor. Izdajanje leta 1926.

Vi lahko pošljete dear v vašo staro domovino, kakor preje. Uprašajte za ene in druge podrobnosti pri John Nemeth State Bank. 1597 Second Ave., New York, Cor. 83rd St.

RAD BI IZVEDEL. Za svoja dva strica Andreja in Johna Hrovat, po domače Kovačeva. Doma iz Soče na Primorskem. Cenjene rojake prošim če kdo ve za njih naslove, naj mi to naznani ali pa ako bosta našta to čitala ali izvedela, naj se mi prijavi na moj naslov: Joseph Hrovat, P. O. Box 334, Herminie, Pa.

NAPREDEK. "Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njegovimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmernih cenah. ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

WAROČNIKOM V POJASNILO. Za očlane so odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejmemo do njih nobene odgovornosti. Vsak kdo kaj kupi iz oglasov in če mu ni všeč naj sam sebi pripiše. Vsako odgovornost in posledice nas nosi vsak sam. Upravitelstvo lista.

ZASTONJI. V mesecu maju bomo dali en dolar vredni zavoj pravega in najbolj znanega zdravila za čiščenje črev po imenu BOLGARSKA ČAJNE TABLETE. z vsakim naročilom vrednosti pet dolarjev. Pošljite nam pet dolarjev s tem oglasom pri naročilu in mi vam takoj odpodimo SEDEM ZAVOJEV najbolj svetovno znanega KHI ČISTILCA, ZELODNEGA ČISTILA in VRAVNALEJA ČREV. Kateri se ne prodava v nobeni lekarni in ne pri nobeni drugi osebi. (Mi ne prodavamo več krvnega zdravilnega čaja.) 7 zavojev \$5.00. 1 zavoj \$1.00. Se prodava samo pri: MARVEL MEDICINES COMPANY, No. 6 Bldg., 413 4th Avenue, P. O. Box 963, Pittsburgh, Pa.

DELO DOBE STROJERJI. v strojarji, ki znajo delati na "Grinfaljsko" s žago in na "Strichen". Le taki, ki znajo ta dela naj se pismeno obrnejo na naslov: J. G. Hoffman Sons Co., Germania, W. Va.

Redaj lahko pošljete denar s polnim jamstvom v Avstrijo, Bosno, Dalmacijo in Slavonijo. 100 KRON ZA \$8.00 po kablogramu stane \$2.50 več. PAROBRODI ZA EVROPO: Maja 24 Rochambeau \$60.00, Maja 26 Hudson \$60.00, Maja 28 Noordam \$60.00, Maja 31 La Touraine \$60.00, Maja 31 Saxonia \$60.00, Junj 4 La Lorraine \$60.00. U. S. vojni davek za 3 razred listek je \$3.00, za 2 razred listek pa \$5.00. Pišite za pojasnila in pošljite denar na: EMIL KISS, Bankir, 123 Second Ave., Vogel 5th Street, New York, N. Y. Izdajanje leta 1926.

Razvažalci mleka zmagali.

Unija razvažalcev v Chicagu je dobila \$9 povznanja tedenske plače, ali družbe so takoj podražile mleko.

Chicago, Ill. — Organizacija razvažalcev mleka v Chicagu, ki je bila izprta zadnji teden, se je vrnila v soboto v polnem številu na delo. Razvažalci so zmagali na vsej fronti in dobili so, kar so zahtevali, namreč \$9 povznanja tedenske plače; prej so imeli \$26, zdaj pa imajo \$35 na teden. Toda zmagajo mora plačati čikaško občinstvo. Mlekarske družbe so takoj naznanile, da bodo odjemalci od 20. maja plačevali en cent več, to je 14 centov za kvort mleka. Nekaj se čuje, da bo mestni zdravstveni urad nastopil proti podražanju mleka.

V sledečih vrsticah je nekoliko zgodovine o tem izprtu in boju:

Praden je potegla pogodba med organizacijo razvažalcev mleka in podjetniki, je organizacija obvestila podjetnike o novih zahtevah. Podjetniki so se potuhnil in podali izjavo, ki jo je organizacija tako razumela, da se podjetniki strinjajo z zahtevami delavcev. Prišel je zadnji dan, da podjetniki podpisajo pogodbo in delavci so mislili, da bo podpisana brez vgovora. Zmotili so se! Podjetniki so rekli, da ne podpisajo nič. Delavci so bili izprti po novem sistemu, ki so ga "iztuhtale britne" podjetniške glave.

Drugi dan so veliki dnevniki, ki zagovarjajo privatne interese, prinesli pod velikimi naslovi vest, da so razvažalci mleka zastrajkali. Poleg teh vesti so prinesli velike slike, kako dojenčki plakajo, ker nimajo mleka. Seveda so pri tem namignili (da so stavko zakrivil) razvažalci mleka. Te slike so govorile jasno, v čigavi službi so taki veliki dnevniki. S takimi slikami so hoteli veliki dnevniki prikazati delavce, da oni odnikajo detem mleko od ust in da so vra deteta v Chicagu brez mleka. Bila je prava satauska poteza, ki je imela namen, da povzroči takoj prvi dan izpota proti strajkajočim razvažalcem mleka tak vihar, da so primorani se vrniti pod stariimi pogoji na tlako. Po teza ni prinesla zaželjenega uspeha, ker občinstvo vedno manj verjame tem dnevnikom, ki so že večkrat najgorostasnejše laži prinesli za golo resnico. Ljudstvo je bilo prepričano, da ni res, da so deteta brez mleka. Razvažalci mleka so razvažali mleko povsod, kjer so podjetniki podpisali novo pogodbo z organizacijo. Delavce

so izprli le velepodjetniki, ki imajo največ konzumentov in seveda tudi največji dobiček. V interesu teh velepodjetnikov so veliki dnevniki lagali, da se je kar kdilo.

S temi lažmi veliki dnevniki se niso bili zadovoljni. Namignili so, če bodo podjetniki podpisali pogodbo, da se podraži mleko. Na ta način so hoteli ljudstvo pripraviti, da devoli podjetnikom nov naprd na delavske žepce, obenem pa zvaliti krivdo za podražitev mleka na razvažalce. Listi so seveda zamolčali, da mali podjetniki, ki so podpisali pogodbo, niso podražili mleka in če se kasneje mleko podraži, se to zgodi le na pritisk velepodjetnikov.

Vrste velepodjetnikov niso več solidarne, dasiravno so velepodjetniki trdili, da ne odnehajo od izpota, dokler delavci ne bodo na kolenih. Prva je zapustila velepodjetniški zarotniški krožek Western Dairy kompanija in je podpisala pogodbo z organizacijo. Veliki dnevniki nadaljujejo v lažni in pripovedujejo svojim čitateljem strašne vesti o samokresih in bombah, ki so se rodile v možganih pijanega meščanskega časnika. Take vesti imajo namen nahujskati polteljo in sodiča na izprte delavce.

Voditelji izprtih delavcev izjavljajo, da so bili delavci pri volji predložiti svoje zahteve razsodišču v razsodbo, toda podjetniki so odklonili.

Kaj je vzrok, da hočejo podjetniki in njih podrepaniki — veliki dnevniki uničiti organizacijo razvažalcev mleka za vsako ceno? Pri zadnjih občinskih volitvah so bili razvažalci mleka najbolj de-

lavni za delavsko stranko. Dali so ji gmotno in moralno podporo. Tega dejstva pa podjetniki in veliki častniki ne morejo pozabiti.

V Chicagu se je odigral še drug boj med veliki podjetniki in malimi podjetniki, ki so po narodnosti večinoma Čehi. Ti podjetniki so pripadali vsi k delavski organizaciji. Velepodjetniki, ki tvorijo nekakšen trust med sabo, so se zalekli, da uničijo te male podjetnike. Imeli so dva razloga. Prvič uničijo svoje konkurente, drugič pa vzamejo delavski organizaciji največjo podporo, ker so ti mali podjetniki še vsikdar brez ugovora podpisali pogodbo. Nagajali so jim na vse načine. Farmarjem, ki so oddajali tem malim podjetnikom mleko, so zagrozili, da ne vzamejo od njih mleka, če bodo zalagali z mlekom male podjetnike. Šikanirali so jih s postavami, niso jim hoteli pasterizirati mleka itd. Ti češki mali podjetniki so spoznali, da je edina rešitev zanje v zadrugi. Organizirali so zadrugo in postavili svoje delavnice, v katerih pasterizirajo mleko in izdelujejo mlečne produkte. Ko je prišlo do sedanjega izpota, je češka zadruga podpisala pogodbo in konzumentje dobivajo mleko, kakor so ga prejimali pred izporom razvažalcev mleka.

Boston, Mass. — Edward T. Kelly, predsednik davčnega odbora, priporoči županu, da se poviša davek hišnim posestnikom, ki so podražili stanovanja. Doda, da ima Kelly že imena 50 hišnih posestnikov, ki so podražili stanarino, ne da bi imeli vzrok za tako postopanje.

NIKDAR NISTE PRESTARI, DA BI NE BILI MLADI V ZDRAVJU.

Ako se počutite utrujeni in zmučeni—ako trpite valed nervoznosti, želodčne ali oblatne bolezni, splošna oslabelost, glavobol, izguba slasti do jedi, slaba prebava, omotica, nespornica, izruba moči, nečista kri, slabo spanje, revmatizem, bolečine v hrbtu, no potem pišite nam in nam priložite vaš natančen naslov in mi vam bomo poslali s naobratno pošto brez vsakih nadaljnjih obveznosti na vaši strani POPOLNOMA PROSTO, dovolj za tri dni.

JUVITO

zdravilo ki je sestavljeno iz samih čistih in sbranih soli, sraščenih na soline in detju matere narave vrta. To ni nobeno novo zdravilo, to je vendar nekaj starega česar so se preukazali in se je izkazalo izvrstno dobro v tisoče slučajih. Mi vam poudarimo to hrepelano, ker smatramo, da boste s tem zdravilom zadovoljni kot je tisoče drugih bolnikov. Poslite nas, da vam pomagamo pri vašem zdravlju.

JUVITO LABORATORY
SOUTH HILL BRANCH NO. 6
PITTSBURGH, PA.

Ne igrajte se s prehladom, ker je nevarno. Vam je nemogoče riskirati influenco. Imejte vedno pri rokah en zavoj laxcarina.

To vsled tega, ker Laxcarin je izvrstno sredstvo proti prehladu, gripi, influenci in naravno tudi proti plućnici.

Laxcarin vam očisti čreva. Torej odstrani vse ostanke in ves toksin vašega sistema in tako pomaga Laxcarin materi naravi do pravega delovanja.

Laxcarin je tudi izvrstno zdravilo za želodec, ako trpite na želodec, neprebavi, želodčnih plinih, zaprtnici, bolečinah v želodec, vzdiganju po jedi—Laxcarin je izvrstna pomoč proti temu.

Ne jemljite cenih zdravlju mesto teh. Prava zdravila so vedno draga, samo slaba zdravila so po nizki ceni. Ako ste trpeli že več časa vsled kateresibodi gori navedene bolezni, tedaj naročite za popolno zdravljenje, kar je navadno šest zavojev in stane le pet dolarjev. Ali pa en zavoj za en dolar. Cena zastopnikom ali našim agentom je pa \$8.50 za en tucat. Se ne prodaja v lekarnah. Naročilo pošljite na naslov:

Laxcarin Products Co., Dept. Z.
3, Pittsburgh, Pa.

VABILO NA VESELICO IN K RAZVITJU ZASTAVE

katero prirede

skupna društva v Domu S. I. D. "Vihar" v Dunlo, Pa.
dne 30. maja, 1919 ob 1 uri popoldne.

PROGRAM:

Ob 1.30 pop. razvitje zastave s primernim nagovorom. Korakanje do železniške postaje in potem v dvorano.

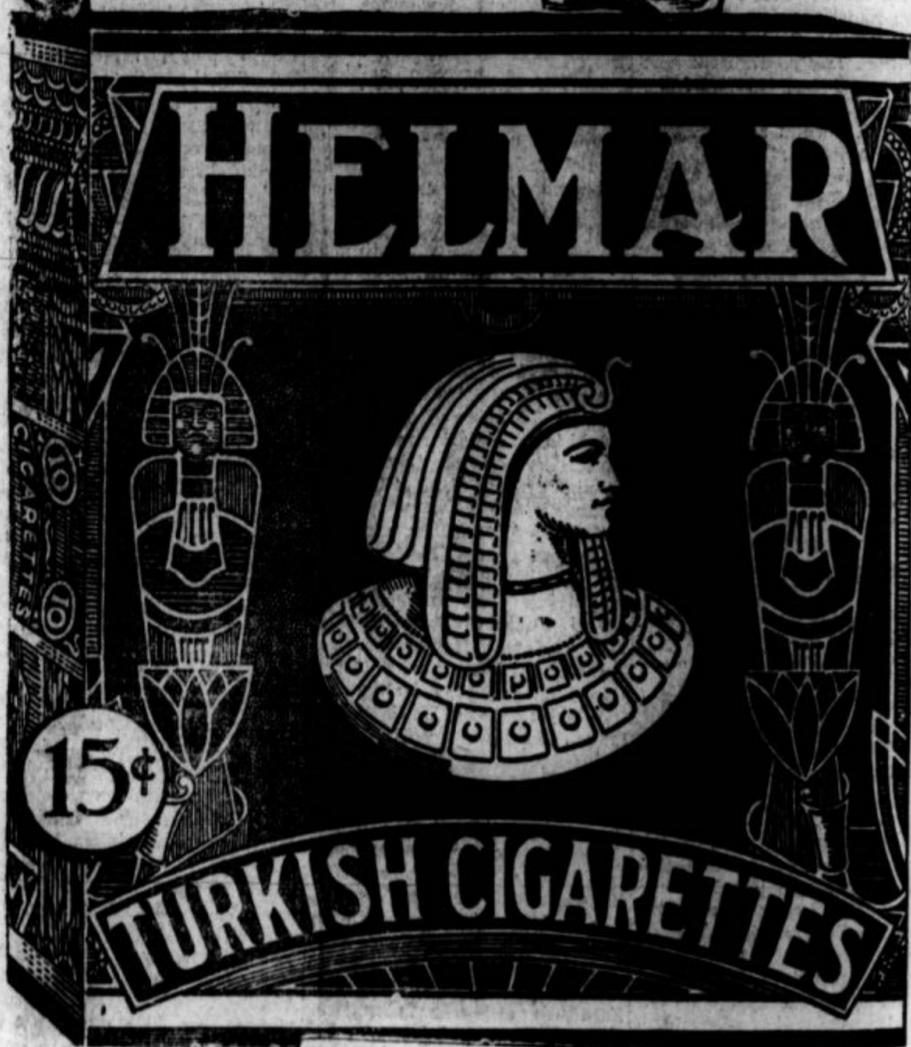
Za tem sledi razna zabava in ples. Med presledki bude tudi zapel pevski zbor razne krasne pesmi pod vodstvom gos. John Potokarja. Za plesalce bude skrbel naša mlada a dokaj napredujoča godba na pihala pod vodstvom gos. M. Cerneta.

Vstopnina za moške je 50c. Zenske so proste vstopnice. Ker ni bilo še precej dolgo nobene prireditve se vsled tega vabi vse rojake, domače in bližnje okolice, da se te naše prireditve udeleže v velikem številu. Za dobro in točno potrebo bude skrbel veselilni odbor.

Pridite vsi in zabavajte se z nami. Vabi ODBOR!

100%
Pravi
Turški
Tobak

Kadar kupite zavoj slabih cigaret ste oškodovani — ker pozabili ste na kakovost istih.

Kadar kupite Helmar ste pozabili na množino, ampak se spomnite da je kakovost izvrstna.

Kaj je vzrok da je Helmar tako izvrstne kakovosti? — 100% čistil, najmlejši in najboljši turški tobak za cigarete.

Margaros Izdelovalci najfinejše vrste turških in egiptovskih cigarete po vsem svetu.

Quality-Superb

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

Zdravje družine

je najdragocennejši zaklad in bi ga bilo vsled tega treba varovati zelo oprezno napram vsem izpostavljenim boleznim. Po prvih znakih oslabelosti naj si bo žolodca, jeter ali drobnja, vzemite

Severa's

Balsam of Life

(Severov Življenski Balsam), ki je dobro poznan tonic za prebavo in gre naravnost za vzroke, ki povzročajo sitnosti in odstranjuje komplikacije. Deluje na jetra, omogočuje njih delovanje in konča neprebavljanje, zaprtje in dispepsijo. Naprodaj v vseh lekarnah. Cena 88c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Prvi in najboljši Specialist za Slovence

Zdravi hitro in uspešno moške in ženske. Pojdite k njemu.

Ako želite točno doznati kakšno bolezen imate, pridite k meni da vas pregledam na X Ray električni mašini, s katero se včasih vidi vsakoj kakor na dlan. Meni ni treba vglavit kakšno bolezen vi imate kot delajo to drugi zdravilci, ki mislijo da opravijo zdravljenje, čeprav nimajo vsaki dovolj kve in se čenar mnogo donarja. Torej vsled tega pridite k Dr. Osbornu, ako boelite biti hitro in pravilno zdravljeni. On je prvi in najboljši specialist za Slovence v Pittsburghu. Mi govorimo Slovenski jezik in se lahko točno razumemo.

Dr. Osborn uspešno in hitro zdravi.

Neflata kri, bolečine v ledvenem čreči, mehur in obeti; bolezen želodca, črev in jeter.	Tajna bolezen, revmatizem, glavobol, nervoznost, kila, bolečine oči, ušes in grla.	Ženske bolezni, srčne bolezni, prsi, pljuča in ledvice, soduka, posledice influenze, rana, artozina, priče itd.
---	--	---

Moje cene so zmerno. Svetovanje brezplačno.

Kakršnokoli bolezen imate, se lahko brezkrihi obrnete na:

Profesor Doktor W. J. Osborne, Specialist

113 Smithfield Street (drugo nadstropje)
En blok od Baltimore in Ohio Dipe. PITTSBURGH, PA.

Uradno ure so: s 9 zjutraj do 4. večer. Nedelje od 10 do 2. — Priznate la oglaš seboj. Pošite na moj prvi naslov.